

El Cucut de Torroella, llibres, cultura i bunyols

Els darrers anys, la llibreria montgrina s'ha fet coneguda a tot Catalunya arran del seu famós Berenar Literari del Dijous Sant

Text > **JORDI DAUSÀ**, escriptor

La llibreria El Cucut va ser fundada el 1987 per les germanes Maria Teresa i Cati Calabús. Quan els pregunten per l'origen d'aquest nom, expliquen que ve d'una discussió ornitològica. Cap de les dues provenia del món editorial, ni hi tenia cap vincle. Potser va ser aquesta visió neta i externa la que va fer que convertissin un quiosc en traspàs en la llibreria icònica que és avui dia.

Moltes llibreries han esdevingut fars culturals i han diversificat la seva oferta. La gent d'El Cucut ja fa temps que va entendre que els nous temps exigeixen noves fórmules. Disposen del seu propi club de lectura per a adults i fan nombroses presentacions literàries. Unes presentacions que, val a dir-ho, congreguen força més gent de l'habitual en aquest tipus d'actes. El secret és no atabalar el públic, i fer-ne poques i triar-les bé.

A banda de disposar d'un servei potent de venda mitjançant la seva pàgina web, també s'han endinsat en el món dels jocs de cartes i de simulació bèl·lica —la famosa franquícia Warhammer, que tradicionalment ha anat molt lligada al col·leccionisme i a certs gèneres literaris. A banda d'això, col·laboren en dos programes setmanals a Ràdio Capital, i sempre que l'Ajuntament del poble requereix logística per a algun afer cultural.



>> Foto de família del Berenar Literari, que cada any es fa al mateix lloc. (Foto: LLIBRERIA EL CUCUT)



>> Moments del Berenar Literari. (Foto: LLIBRERIA EL CUCUT)



>> Maria Teresa Calabús, en el parlament d'abans de berenar. (Foto: LLIBRERIA EL CUCUT)

El Berenar Literari

Si una cosa ha distingit El Cucut de la resta de llibreries catalanes és el famós Berenar Literari. Avui dia ha esdevingut un referent en el món literari català, i cada cop costa més trobar autors que no hi hagin passat un any o un altre. La tradició mana que sigui el Dijous Sant, poques hores abans que al poble veí de Verges celebrin la Dansa de la Mort. Però el que molta gent no sap és que el primer berenar va ser un dimarts. Tot va començar el 2011, amb un dels fets que atemoreix més el Gremi de Llibreter: Sant Jordi queia en Dissabte Sant. Això representava un daltabaix, perquè no se sabia com reaccionaria la gent. Es va arribar a la conclusió que el més assenyat seria animar les llibreries del territori a organitzar activitats al llarg de tota la setmana.

La família Calabús, per aquestes dates, tenia el costum de fer un berenar de bunyols (a l'Empordà, *brunyols*). La Maria, la matriarca de la família, va ser qui va tenir la idea: si posaven un quilo més de farina, podrien convidar un grapat d'autors i autores. El Gremi va trobar que era una proposta divertida i hi van convidar uns quants escriptors: Vicenç Pagès —que aviat esdevindria l'enllaç entre la llibreria i els autors—, Maria Mercè Roca, Rosa Font, Maria Carme Roca i Jorge Molist, per esmentar-ne alguns. La proposta va agradar a les editorials i als mitjans de comuni-

cació. Entrevistat per un equip de TV3, l'escriptor Martí Gironell va reclamar un altre berenar per a l'any següent. I la resta, com se sol dir, és història.

Així, el que va començar com una proposta puntual per al Gremi d'Editors, es va convertir en una celebració i una reivindicació de les llibreries independents, i alhora en un punt de trobada entre el món editorial i el públic lector. La condició per assistir-hi és haver publicat una obra en algun moment a partir del Berenar Literari de l'any anterior. En el moment àlgid hi va arribar a haver cent quinze escriptors. En aquest punt, l'equip d'El Cucut es va adonar que la cosa els havia fugit de les mans, i que s'havien de moure dins d'uns límits lògics i manejables. Ara que el Berenar havia superat

l'anècdota inicial i s'havia establert com un acte cultural de primer nivell, calia mantenir-lo com un esdeveniment en què escriptors i lectors poguessin beure una copa de cava i menjar un bunyol tot parlant de llibres. I això no podia ser amb un nombre tan gran de convidats.

De casa i de fora, grans i petits

El Cucut sempre s'ha mantingut fidel a la seva filosofia de tractar de la mateixa manera tots els autors. A la llibreria tant s'hi sent acollida una primera espasa com una ploma debutant. Sempre s'han mostrat oberts a organitzar presentacions d'autors del territori, fins i tot si són novençans. Els berenars li-

teraris cristal·litzen aquesta filosofia, i s'hi poden trobar des de personalitats de la cultura i la política catalana com Jordi Pujol o el difunt Josep Maria Espinàs, fins a escriptors de llarga trajectòria com Màrius Serra o Joan-Lluís Lluís, passant per noms més mediàtics com Xavier Bosch, i guanyadores del Premi Llibreter, com Mercè Cuartiella. I entre tants noms coneguts, la llibreria El Cucut sempre ha procurat que hi hagi presència d'autors que no gaudeixen del privilegi mediàtic. Al cap i a la fi, aquest cronista recorda que en una presentació, Maria Teresa Calabús va dir que s'estimava els llibres, vinguessin d'on vinguessin. Poques vegades una declaració de principis s'ha traduït en uns fets tan incontestables.



>> Presentació literària a la sala annexa a la llibreria, amb la Maria Teresa Calabús fent de mestra de cerimònies. (Foto: LLIBRERIA EL CUCUT)